

להתודע שגליון זה משמש רק אלו שבבר למדו ורוצים לחזור עליו בקצרה, אבל לא ללמוד מזה בתחילה, וכע"כ שלא לנסוק מזה הלכה למעשה

אבל בפסח אפי' אם ידוע שאינו בן יומו אסור לאכול אף ביו"ט אחרון. ולכן יש מקילין לשתות בו מי דבש של כל השנה ואם יש לספק שמא החמיצוהו בשמרי שזר אסור ודוקא במקום שדרך להעמיד בשמרים חיישינן לזה, ואם עשאוהו ביורות שמבשלין בו י"ט אסור בכל גונוי ואפילו שזה כמה פעמים שבישלו בו שאר דברים בינתים אסור. וה"ה אם נתערב משהו מדברים אלו תוך המאכל שאין להחמיר לאסור התערובות והאחרונים הסכימו דבמקום הפסד מרובה יש להקל אפילו אם נתערב הרבה שאין ששים כנגדו ויש מקילין בכל הדברים שאין לחוש לפירורים [תוך משמן] אפילו שלא במקום הפסד מרובה, אכן אם ידוע שהכלי שנחבשל היה ב"י מבליעת החמץ אוסר התערובות דלכמה פוסקים ג"ט בר ג"ט אסור בחמץ אף קודם פסח.

מהו להסתפק ביין שמסתפק בו כל השנה והאם מהני סינון? יש מחמירין להסתפק מחומץ יין שמסתפקין ממנו כל השנה אפילו אם נעשה החומץ בכלי חדש וגם נשאבו ממנו בכלי פסח ואם סינון קודם פסח מותר, ומן החומץ שמזכיר בבית הארז שרי. ובמקומות אלו שאין חומץ יין מצוי לא ראיתי מחמירין בזה וע"כ אפילו נסתפקו ממנו שרי. עוד יש מחמירין לכתחלה שלא למלאות מן יין וחומץ יין תוך ל' לפסח בכלי חמץ ואם מלאוהו תוך שלשים נוהגין שלא לשתותו בפסח והמקיל לא הפסיד כל שכן במקום שאין יין וחומץ מצוי, ואם הכלי היה מורק ושופץ שרי לכר"ע אם לא ששהה החומץ בתוכו מעל"ע ואז אפילו אינו ב"י אסור. במקומות שמערבין צוקער בחומץ יין אין להסתפק ממנו בפסח אא"כ סינון קודם הפסח ובמקום הפסד מרובה מותר בדיעבד אפילו לא סינון.

חבית יין שנדבקו בכצק האם מותר לשתות היין בפסח? חבית יין שדבקו נסרוי בכצק אם הוא תוך שני חדשים קודם פסח עדיין רך הוא ונותן טעם בפסח ואסור לשתותו אבל לקיימו שרי ואם נתנהו קודם לכן כבר נתייבש ואינו נותן טעם בפסח ושרי, וי"א דדי בשלשים יום וי"א לענין שיהא מותר לשתות היין בעינן דוקא ב' חדשים. מיהו אם יש כזית בצק במקום אחד שאין חוט הבצק נפסק בינתים וראוי להנטל כאתח אלו היה לח אפילו הוא קודם ב' חדשים חייב לבערו אע"פ שעשו לחוק אא"כ טחו בטיט.

מלח שדרכו אותה במדוכה של חמץ האם מותר למלוח בו? מלח ששמו במדוכה אפילו היא בת יומא שביום זה דכו בה ורק שהיא כעת נקיה ואפילו המלח מונח שם מעל"ע מותר למלוח בו בשר בפסח ואפילו מונח המלח במדוכה בפסח עצמו משום דאינו מפליט בצונן, ודוקא ביבש אבל בצונן לח וע"י שריה יש להחמיר. ואם נידון המלח בתוכו מפליט מן הכלי אפילו אם היה יבש המלח לגמרי ואפילו היה המדוכה אינו בן יומא וגם קודם הפסח, ובמדוכות שלנו שרוב תשישה בבשמים וכה"ג אם נידך קודם פסח יש להתיר למלוח בו.

פירות חמוצים כגון בוסר האם הוי דבר חריף? בוסר שדכין קודם פסח במדוכות מחומצות אסור לאכול בפסח וע"י חריף ודוקא נבלע בבוסר החימוץ של המדוכה ואין בבוסר ששים נגד כל המדוכה לבטלו ואפילו קודם פסח יש להחמיר ובמקום ה"מ יש לסמוך על הפוסקים דס"ל דפירות חמוצים לא הוי בכלל דבר חריף. ואפילו שלא במקום הפסד שהחמירו במדוכה הוא דוקא במדוכה שרגילין לרוך בה חמץ אבל במדוכות שלנו שרוב תשישין בבשמים וכה"ג מתבטל בששים קודם הפסח. ובהפ"מ דסמכין דאינו חריף אפילו אם נעשה בפסח אינו אסור אם היה הכלי נקי ובסתמא מחזיקין להמדוכה שהיא נקיה ואתי לאפוקי רק אם ידעינן שהיא מלוכלכת ואז אסור אפילו אם דכו קודם פסח, אבל אם חתכו בסכין של חמץ תוך הפסח יש להחמיר ולחוש לחמץ הדבוק עליו. וקודם הפסח שרי בבוסר ע"י הרה"ה שידיוהו אבל תוך הפסח יש להחמיר לכתחלה שלא לאכול, ואין להחמיר אף בפסח רק בדברים שנעשים ע"י עכו"ם בקביעות אבל אם נעשה כן בביתו של ישראל באקראי כגון שחתך בסכין חמץ דבר שאינו חריף בפסח סגי בהדחה או בגרידה.

חתך דבר שהוא ודאי חריף בסכין חמץ מה דינו? וכי"ז אם חתכו בו דבר שאינו חריף אבל בדבר חריף [וה"ה בוסר לדידן דס"ל דהוא ד"ח] אפילו אם הסכין היה ודאי נקי וחתכו בו קודם הפסח אסור לאכול בפסח אכן זה אינו אלא דוקא בסכין שרגילין להשתמש בו חמץ לפעמים ויש בתוכו בליעת חמץ אבל אם אינו רגיל להשתמש בו בחמץ כלל כגון בצל שחתכוהו בסכין שגוררין בו בצק מן הערובה והיה נקי מותר הבצל ואף אם חתכוהו בפסח. אבל אם נתערב אותו דבר בחבשיל אפילו בפחות מששים אין לחוש ולהחמיר ולאסור מספק ויש אוסרין אפילו התערובות אם לא הודח הסכין מקודם ובהפסד מרובה או לצורך שמחת יו"ט יש להקל ובסכניים שחתוכין בו לחם במדינותינו ידוע שנדבק בו פירורי חמץ ולכן אפילו התערובות אסור אם לא הדיחו את הסכין מקודם.

דברים הנמלחים ונכבשים בכלי חמץ מה דינם? בשר יבש וגבינה ודגים שנמלחו קודם הפסח אפילו בכלי חמץ ולא נזהרו בהם לבדוק המלח שמא נמצא בהם קצת פירור חמץ מותר לאכלם בפסח ואפילו נכבשו כל אלו מעל"ע בתוך הכלי ואפילו הוא בן יומו בדיעבד יש להקל, ואם היו מונחים בכלי של חמץ בציר שנעשה ע"י המלח י"א שאפילו מונח שם זמן מועט כדי שיתן על האור ויתחיל להרתח יש לו דין כבוש וע"כ אם היה בן יומו מבליעת החמץ או שהיה מלוח הרבה כדרך שמולחין בשר לזמן מרובה אסור מה שמנח בתוך הציר וי"א שאף בזה אינו אסור אא"כ ישהה מעל"ע בתוך הציר וגם יהיה מלוח הרבה ובמקום הפסד יש לסמוך להקל כמה שנעשה קודם פסח. מיהו דגים מלוחים השרוים במים בפסח בכלי חמץ יש להחמיר לכתחלה לזוהר מהן ואפילו הכלי אינו בן יומו מבליעת החמץ ואם שרו בכלי יו"ט שרי, אבל קודם פסח אין להחמיר אף לכתחלה אף אם היה הכלי בן יומו מבליעת החמץ ומ"מ בפסח גופא מחמירין אפילו שרה זמן מועט, ודגים מלוחים שרייתן עזים וחזקים הם ואפילו היו שרייתן קודם הפסח בכלי חמץ יש להחמיר לכתחלה שלא לאכלן. ויש חולקין ומחמירין בכ"ז דחזור וניעור בפסח והמנהג להחמיר לכתחלה שלא לאכול גבינות ודגים ובשר יבש ובשר מלוח מחדש ושאר מיני מלוחים וכבושים חוץ מיו"ט האחרון של פסח אפילו הם כבושים בכלי יו"ט.

באיזה דברים שהמנהג להחמיר מהני הדחה ושרי? אבל אם הדיחו הבשר יבש או אפילו מלוח מחדש הרבה ממלח שלא נדבק וכן דגים יבשים שדרכן בהדחה והדיחן ג' פעמים קודם פסח בשיפשוף כדי לכתחלה נוהגין לאכול, אבל תוך הפסח אין לשרותו ובידיעבד ידח אף בפסח, והמנהג לשרותו ג"כ קצת בנזר או בכלי פסח בצוננת ע"י מים מחולפים ג"פ אבל לא בכלי חמץ, אבל דגים לחים מלוחים אפילו רוצה להדיח אסור שאין דרכן תמיד בהדחה, ולכן יש להקל בלאקס"ן שדרכו בהדחה וכן בדגים מלוחים שמביאין בחבית שדרכן להדיח ומ"מ לא נהגו להקל בשום מין דגים מלוחים לאכלם תוך הפסח אף ע"י הדחה חוץ מיו"ט אחרון של פסח אכן בשעת הדחק או במקום מניעת שמחת יו"ט יש להקל באלו. כל דברים הכבושים כגון אוגערקע"ס ולימניע"ס וכיוצא בהם אין מתירים כלל ע"י הדחה כיון שאין דרכן להדיחן. ובכרשות אין מועיל הדחה אפילו יבשות דרכן בהדחה ואפילו לא ניתן שום בתוכו, וכן בגבינה אין מועיל הדחה מבחור, ואם היה תלוי הבשר יבש תוך החדר שמונהלין שם קמח לא מהני הדחה ויש לזוהר שלא לנהל קמחא דפיסחא סמוך למאכלים ומשקים או כלים של פסח מקום שהאבק יכול להגיע.

בדיעבד שלא הדיח האם אוסרין במשהו? כל הדברים שנהגו להחמיר הוא רק לכתחלה אבל בדיעבד שכבר ביטל אותם ואפילו בלי הדחה ושריה וא"א לקיימם עד אחר הפסח אין להשליכם לאיבוד ומותר לאכלם בפסח וכ"ש שאין אוסרין תערובותן אפילו בפחות מששים, ואם יש דבר חריף בטבחיא אוסרין אפילו התערובות בפסח כחמץ גמור במשהו שרי נחתך בסכין של חמץ ואפילו היה הסכין מוקנה נקי ואינו בן יומו ויש מתירין בהפסד מרובה התערובות שנעשר פחות מסי' מן הטבחיא אם היה הסכין מוקנה ואינו בן יומו. בד"א בשום ובצל שחתך המולייתא אבל שום שחתוכין אותו דק דק ומערבין אותו במלח שמולחין בו בשר ליבש מותר לאכול הבשר בפסח ע"י שריה והדחה ודוקא אם הדיחו קודם פסח אבל בתוך הפסח אינו מועיל הדחה אלא קליפה.

דברים שנחבשלו בכלי חמץ או נפל פירורי חמץ מה דינם? אבל בשומן מהותך בכלי חמץ אסור מדינא באכילה [אבל בהנאה מותר] אם לא היו נוהרין בשעת עשייתו מחמץ ושלא התיכו אותו בכלי חמץ שהם בני יומן ואפילו אם ירצה לסנן השומן ע"י בגד עב קודם הפסח מ"מ אסור ואפילו אומר עכשיו ברי לי שלא היה הכלי בן יומו מבליעת חמץ וגם ברי לי שלא נתערב פירור חמץ בתוך השומן אם ביטלו אותו מתחלה לשם פסח אלא שהיה הכלי אינו בן יומו מותר לאכול בפסח ובלבד שיערה אותו קודם פסח לכלי פסח ומ"מ לכתחלה אין להתך השומן בכלי חמץ אפילו אם ידוע לו שהוא אינו בן יומו. וכן כל דבר שמבשלים בכלי חמץ כגון יין מבושל או מרקחת וכדומה אסור בפסח ואפילו נעשה הכל קודם פסח, וי"א דמרקחת כיון שהוא דבר קיהוא וחריף אפילו בידוע שלא היה הכלי בן יומו מבליעת חמץ אסור ואפילו ביו"ט אחרון וי"א דאפילו המרקחת הוא מדברים חריפים כגון צנון וכה"ג כיון דמטנגין אותן בדבש בטל תורפיה. אם דרך בני אותו מקום לבשל מרקחת בכלים מיוחדים וגם כף מיוחד לנער בו הוי כאומר ברי לי. אם בשעת ההתכה מכיין עצמו שבביל איזה דבר להתיכו בכלי חדש דוקא אף שלא התיכו לשם פסח מהני.

במה מותר להקל באחרון של פסח? אבל ביום טוב האחרון יש להקל בכ"ז ואם ידעינן שהם בני יומן אין להקל אפילו ביו"ט אחרון, ודוקא בנעשה הכל קודם הפסח

דבר חריף שנחתך בסכין חמץ אינו בן יומו האם מותר באחרון של פסח?   לחשיב תלוח לחמיות חריפות דמי חריף דמי ציורים וטבלאות Tel / Fax / E-mail 1 800 466-7593 www.dollarphone.org

התורתי שגיליון זה משמש רק לאלו שכבר למדו ורוצים לחזור עליו בקצרה, אבל לא ללמוד מזה בתחילה, וכ"כ שלא לפסוק מזה הלכה למעשה

הפסח אפילו במזיד שרי לאחר הפסח אפילו באכילה אבל אם עירב במזיד דינו כמבטל איסור לכתחלה. עבר הפסח על החמץ ונתערב לאחר הפסח בשוגג בטל בסי' אבל אם עירב במזיד דינו כנ"ל, וי"א דכשנתערב לאחר הפסח בין במינו בין שלא במינו ברובא סגי ובמקום הפסד מרובה או שעת הדחק יש לסמוך להקל. וכ"ז בשנתערב לח בלח או יבש בלח אבל אם נתערב יבש ביבש בכל הני גוויי אפילו חד בתרי בטל מותר לאחר הפסח באכילה. ובפחות מששים סגי ליה בהשלכת הנאת האיסור לים המלח ומותר עי"ז אף באכילה, ודוקא בשנתערב לאחר הפסח אבל אם נתערב קודם הפסח וכ"ש תוך הפסח אינו מותר לאחר הפסח ע"י פדיון אלא בהנאה ולא באכילה.

החמץ עיסה בחמץ שעבר עליו הפסח מה דינו? עיסה שנתחמצה בשמרי שער שעבר עליו הפסח אע"פ שיש בה ששים נגד השמרים אסורה אפילו בהנאה דהוי דבר המעמיד ולא בטיל אפילו באלף והוי כאלו כולה איסור ומ"מ במקום הפסד מרובה יש להתירו בהנאה ע"י שישליך הנאת האיסור לים המלח וכן יכול למוכרו לעכו"ם ולא יקבל ממנו רק כשיעור עיסה בלא השמרים. מותר ליתן לתוך היין חלב חטה או חלב בהמה כשיש ששים כנגדו לתקנו שיהיה צלול ולא חיישינן שמא יאכל עם בשר או בפסח ואין כאן משום מבטל איסור לכתחלה.

חמץ נוקשה לאחר הפסח מה דינו? חמץ נוקשה אפילו בעיניה מותר בהנאה אחר הפסח ובאכילה אסור. אין לשחוק על השלחן עם קלפים ובדיעבד אם נפל ויש ששים כנגדו יש דעות בין אחרונים אם אוסר במשהו ולשהותו עד לאחר הפסח לכו"ע שרי.

חמץ של עכו"ם ושל גר ושל שותפים שעבר עליו הפסח מה דינו? חמץ של אינו יהודי שעבר עליו הפסח אם הוא בצק או אפילו פת במקום שנוהגין היתר בפת של עכו"ם מותר אפילו באכילה, וה"ה של הפקר, וגר שמת קודם פסח והניח חמץ כל הקודם וזוכה בו אחר פסח מותר לו החמץ אף באכילה. ישראל שיש לו שותפות עם הנכרי בחמץ ועבר עליו הפסח וחלק עצמו עם הנכרי אחר הפסח חלקו של הנכרי אע"פ מותר בהנאה ודוקא כשהחמץ עמד בבית נכרי ואפשר דבזה אפילו באכילה מותר, וחלקו של ישראל אסור בהנאה, וה"ה שני ישראלים שיש להם שותפות ומכר אחד מהן חלקו לעכו"ם מותר החלק שנפל לאותו ישראל שמכר חלקו וחלק של ישראל אסור.

המקבל דורון של חמץ מעכו"ם בפסח מה יעשה? אם אינו יהודי מביא לישראל דורון חמץ ביום אחרון של פסח וכ"ש בפסח גופיה לא יקבלנו הישראל ואם קבלו אסור בהנאה לאחר פסח וגם לא יהא ניכר מתוך מעשיו שחפץ בו דאם יהא ניכר שחפץ בו כגון שאומר לו הנח במקום צנוע פלוני בחצרי חצרו קונה לו אבל אם אינו ניכר אף שעכו"ם משאירו להדורון בתוך ביתו שרי ואפילו אם היה זה ביו"ט ראשון נמי שרי. וטוב שיאמר שאינו רוצה שיקנה לו רשותו אף דמצד הדין אפילו בסתמא נמי שרי מ"מ לרווחא דמלתא יאמר בפירוש שאינו רוצה וכו' ובאופן זה אפילו אם מראה לו מקום להניחו שרי וצריך ליזהר לכפות עליו כלי עד הערב אם הוא שבת או יו"ט אפילו יו"ט האחרון אא"כ הביאו ביו"ט האחרון סמוך לחשיכה שבשעה מועטת אין לחוש שמא ישכח ויאכלנו ואם הוא חוה"מ צריך לעשות לפניו מחיצה גבוה י"ט.

זיתים שנכבשו או נחתכו בכלי חמץ מה דינם? זיתים שנזוהרו לתתכם בסכין חדשה אפילו לא נזוהרו לכבשם בקדירה חדשה אם אינה בת יומא מותרת לכולי עלמא דהמים מבטל חריפותן [ורק בעינן שלא ישהו שם בכלי חמץ זמן רב שיתחמצו בו אלא יסלקם מקודם לכלי פסח] ודוקא כשהמים היו יותר מהזיתים הא לא"ה נשאר הזיתים בחריפותן. אבל אם הסכין שחתכו בו הזיתים [וה"ה צנן ובצל] הוא ישן אפילו הוא נקי ואינו בן יומו מבליעת חמץ [ואפילו הוא קודם פסח] אסור, ודוקא שנחתכו קודם שנתנו אותם לכבוש או אפילו לאחר שנכבשו ונתחמצו משא"כ בנחתכו לאחר שנתנו עליהן מים קודם גמר כבישתן המים מבטל חריפתן. ומי הזיתים שנכבשו קודם פסח אפילו חתכן בסכין בן יומו גם כן מותר לשתותן בפסח אם סיננן מן הזיתים קודם הפסח. ואם נתבשלו הזיתים קודם הפסח גם הזיתים עצמן חזרין להיות מותרין ויש מחמירין לאסור הזיתים אף לאחר הבישול ובמקום מניעת שמחת יום טוב יש להקל אם יודע שהסכין היה נקי. ואם הקדירה שנתנו בה הזיתים היתה בת יומא מבליעת החמץ אסורין הזיתים לאכלן בפסח אם שהו בתוכה מעל"ע. ואנו שמחמירין בנותן טעם לפגם בפסח אין להתיר בכ"ז אא"כ סילקן מהכלי חמץ קודם הלילה בע"פ.

יבש ביבש מתי נתבטל חד בתרי ומתי לא נתבטל אפי' באלף? יבש ביבש בחמץ אפילו באלף לא בטיל [ואין חילוק בין אם נתערב מין במינו או נתערב מין בשא"מ] ודוקא כשנתערב בפסח אבל אם נתערב בע"פ עד הלילה דינו כשאר איסורין ובטל ברוב. ומ"מ צריך שיהיו נאכלין כולם קודם הלילה דאל"ה אמרינן דחזור וניעור בפסח. י"א דכ"ז דוקא כשהאיסור הוא מחמת עצמו שהוא חמץ אבל אם היה היתר בעצמו ורק שנבלע בו חמץ משהו בטל חד בתרי אפילו תוך הפסח אבל כמה אחרונים חולקים ע"ז ובכל גוויי לא בטיל. כלי חמץ שנתערב בתוך כלי פסח בפסח דינו כמו יבש ביבש דלא בטיל ואסור להשתמש בהם בפסח ואף כשנתערב בערב פסח נכון להחמיר שלא להשתמש בהם אכן אם הכלי חמץ היה אינו בן יומו במקום מניעת שמחת יו"ט יש להקל אם נתערב בע"פ. ואם נאכל אחד מהם אפילו נתערב רק חד בתרי מותר לאכול השאר.

האם מותר נ"ט לפגם בפסח? נותן טעם לפגם מותר גם בפסח אפילו באכילה ואפילו אין בתערובות ס' נגדו ויש מחמירין וכן נוהגין. ובמקום שאין המנהג ידוע יש להורות דהמיקל לא הפסיד והמחמיר תבא עליו ברכה, ובמקום שיש מנהג להחמיר אפילו משהו ונותן טעם לפגם אסור באכילה ובהנאה ומ"מ לענין הנאה למכור לעכו"ם יש להקל בזה שהוא גם משהו. וביום טוב האחרון יש להקל אם מתרמי שתייהן יחדו אפילו באכילה. ומיהו לענין ריח דיש מחמירין אם מצטרף לזה ג"כ נטל"פ ממהו יש להקל. ומ"מ אם נפסד לגמרי עד שיהא כעפרא בעלמא אין בו איסור כלל ואפשר דאף שנפסד לאחר זמן איסורו דאסור בהנאה מ"מ אינו יכול לאסור התערובות.

חמץ שנתערב מה דינו לאחר הפסח? חמץ שנתערב קודם פסח כששים ועבר עליו הפסח מותר לאחר הפסח ואם נתערב בפחות מששים אף שאין בו כזית בכדי אכילת פרס ועבר עליו הפסח אסור ודוקא במין בשאינו מינו אבל במין במינו אפילו אם נתערב חד בתרי ועבר עליו הפסח מותר באכילה וי"א דבאכילה אסור אבל בהנאה לכו"ע שרי. אסור לערב חמץ לכתחלה קודם הפסח בסי' כדי לאכלו בפסח אבל מותר לערב בסי' כדי לשהותו עד אחר פסח. חמץ שנתערב בפסח בשוגג ועבר ושהה כל

מעששה שהיה באחד שחתך השומין שבישיל עם הדגים לפסח עם פכין של חמץ מה דין הדגים?	הנהגת בענינים	לחשיב תלוח לחבתות ותערת דמי חזרה דמי ציורים וטבלאות Tel \ Fax \ E-mail on Demand 1 800 466-7593 www.ilichusa@yahoo.com.org	השילוח ערוך התנ"ך והתורה והנבואה והמורה והש"ס
Sponsored By: DollarPhone זכות הלימוד כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהגת המפעל			

להתודיע שגילוי זה משמש רק לאלו שכבר למדו ורוצים לחזור עליו בקצרה, אבל לא ללמוד מזה בתחילה, וכ"כ שלא לפסוק מזה הלכה למעשה

בדיעבד אסור החמץ ומכ"מ אם בתחלה מכר כדין ואח"כ נתן מסגר על החדר או חותם על החמץ אף שאסור לעשות כן מ"מ אין החמץ נאסר בשביל מה שעשה שלא כהוגן אחר המכירה.

באיזה קנין קונה העכו"ם החמץ? באיזה קנינים קונה העכו"ם יש בזה דעות בין הפוסקים ולכתחלה בודאי צריך להקנות בקנין גמור ומוסכם לכר"ע דהיינו בכסף ובמשיכה ביחד ועכ"פ במשיכה בלבד אבל בדיעבד אף אם לא מכר אלא בכסף בלבד או שמכר באחד משאר קנינים ועבר עליו הפסח מותר. ואע"ג דלכתחלה יש למכור בכסף ובמשיכה מ"מ אם החמץ מרובה וא"א למשוך החמץ כולו וכן אם אין החמץ כאן שיכול העכו"ם למושכו אלא הוא בעיר אחרת או בדרך יש לו להקנותו לנכרי בשאר קנינים כגון על ידי רושם או ע"י תקיעת כף או ע"י נתינת פרוטה במקומות שנהגו שכשהלוקח נותן פרוטה למוכר נגמר המקח או במקום שנהגו שמסירת המפתח הוי גמר המקח [מיהו עכ"פ צריך שיאמר הריני מוכר לך חמץ פלוני ופלוני בעד סך כך וכך ולא יאמר הריני מוכר לך המפתח] וכן כל כיצא בו כל מקום ומקום כפי מנהגו. או יש למכור החמץ ע"י אגב דהיינו שימכור לנכרי קרקע או חדר או ישכיר לו ואגבן יאמר לו קני החמץ שיש לי במקום הקרקע או בכל מקום שהוא והקרקע נקנית לנכרי בכסף עם שטר ובשכירות די בכסף בלבד ואפילו אם אין הנכרי נותן לו כל הכסף רק איזה זהובים סגי ויתנה עמו הישראל שיקנה בזה החדר והחמץ ושאר הכסף יוקף עליו במלוה ואם הבית שהחמץ שם אינו שלו אלא ששכורה בידו אז לא יועיל מכירתו אלא ישכיר לנכרי אותו החדר וישכיר לו סתם להחזיק בו כליו ומטלטליו ולא יאמר לו בהדיא שמשכירו להניח בתוכו חמץ.

קנה חמץ מעכו"ם קודם פסח ולא משך עדיין האם נקרא

חמץ ישראל? ישראל שקנה חמץ מהעכו"ם ונתן כסף ולא משך עדיין אע"ג דלכתחלה בודאי יש לו למכור קודם הפסח מ"מ אם לא מכר ועבר עליו הפסח מותר דלרוב הפוסקים אינו קונה אלא במשיכה אבל כשמשך אפילו לא נתן כסף ועבר עליו הפסח יש לאסור אכן אם לפי מנהג הסוחרים לקנות בכסף יש להחמיר גם בדין הראשון. ובדיעבד אם נתקיים התנאי שהחזירו אם מותר פליגי האחרונים.

איזה תנאים מותר להתנות עם העכו"ם במכירת חמץ? רשאי ישראל לומר לאינו יהודי בשעה חמישית או קודם עד שאתה לוקח חמץ במנה קח במאתים שמה אצטרך ואקחנו ממך אחר הפסח ורשאי אפילו להבטיח שיחזור ויקנה ממנו ויתן לו ריוח, אבל לא ימכור לו ולא יתן לו על תנאי בלשון אם דהיינו אם תמנה דבר פלוני בתוך הפסח או לאחר הפסח החמץ נתון לך או מכור לך אבל אם אמר לו הריני נותן לך מעכשיו ע"מ שתעשה דבר פלוני שייך החמץ לעכו"ם תיכף אם יתקיים התנאי לבסוף ואינו אסור רק משום חומרא דחמץ, ואפילו במעכשיו אם התנאי היה שאימתי שיביא מעות יחזירם לו לא חל המכירה והמתנה כלל, וה"ה שאסור לומר לעכו"ם אני מוכר לך החמץ ע"מ שתחזיקו לעצמך ולא תמכרו לאדם אחר חוץ ממני אבל אם אמר לו הריני מוכר לך מכירה גמורה לחלוטין וזכות זה שיריתי לי בו שאם תרצה למוכרו לא תמכרו לשום אדם חוץ ממני י"א דזה מותר אפילו לכתחלה.

בדק וביטל ומצא חמץ אחר הפסח או נאנס ולא בדק מה

דינו? חמץ שנמצא בבית ישראל אחר הפסח אסור אפילו בהנאה אע"פ שביטלו או הפקירו. ואפילו בדק ג"כ ונמצא חמץ לאחר הפסח ג"כ אסור בהנאה ויש מקילים בבדק וביטל ונמצא אח"כ ועכ"פ בהנאה אין לאסור ובמקום הפסד מרובה יש לסמוך עליהן. מי שהיה בספינה או בדרך ויש אתו חמץ ואין אתו נכרי שיוכל למכור לו ועמד והפקירו בפני עדים אם יוכל אחר הפסח לזכות בו וליהנות ממנו נחלקו האחרונים בדבר ורובם מצדדים לאיסור ומ"מ בהפסד מרובה יש לסמוך ולהתיר שימכרו לעכו"ם או שיחליפנו עמו בדבר אחר, ואם היה בדרך וזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו ולא היה לו למי למכור בע"פ כתיקון ועמד והפקיר בפני עדים החמץ שבתוך ביתו יוכל לסמוך בזה אדעת המקילין ולחזור ולזכות בו אחר הפסח וליהנות ממנו.

חמץ ישראל שעבר עליו הפסח באונס מה דינו? חמץ של ישראל
שעבר עליו הפסח אסור בהנאה אפילו הניחו שוגג שלא ידע מאותו חמץ או שידע אלא שהיה אנוס שלא היה יכול לבערו. ישראל שהיה לו קודם פסח ברחיים של נכרי דגן לטחון ונתעכב הדגן ברחיים עד חוה"מ של פסח וכאשר הגיע יום ז' של פסח הלך הנכרי וטחן הדגן של ישראל ועשה מן הקמח לחם ואפה הפת והביא הפת לישראל תיכף אחר הפסח מותר ליקח הדמים בעד הפת ההוא מן הנכרי והנכרי ההוא יאכלנו או ימכרנו לנכרי ויש מתירים אף באכילה. אם הניח ישראל חטים ברחיים ובא עכו"ם ואמר לישראל שלתחו וטחנו יש כאן הרבה ספיקות להקל ויש מפקפקים היכי שדרך אנשי המקום ללתות החטים קודם הטחינה ויחליפנו העכו"ם בחטים אחרים.

היאך מוכרין החמץ לעכו"ם? אם מכר או נתן החמץ לאינו יהודי שמחוץ לבית קודם הפסח אע"פ שידוע בו שלא יגע בו כלל אלא ישמרנו לו עד לאחר הפסח ויחזור ויתגנו לו מותר ובלבד שיחננו לו מתנה גמורה בלי שום תנאי, וקנין מתנה הוא ע"י הגבהה או משיכה דבר שאי אפשר להגביה או שימכרנו לו מכירה גמורה בדבר מועט וטפי עדיף ליה שמוכרו למכיריו דבזה מסתמא יחזור הנכרי ויתגנו לו לאחר הפסח, אבל מתנה על מנת להחזיר לא מהני, ואפילו ע"י שלוחו או אשתו יכול להקנות החמץ לנכרי אבל לא ע"י עכו"ם וכן אין יכול להקנות לשלוחו של עכו"ם ואפילו היה השליח ג"כ עכו"ם דאין שליחות לעכו"ם בין מעכו"ם לישראל ובין מעכו"ם לעכו"ם, ואם הנכרי אינו רוצה להחזיר לו אסור לתבוע אותו כדיניהם או לכופו אותו בשאר כפיות ואם נתן לו רק מקצת דמים והשאר זקף עליו במלוה ואינו רוצה לשלם לו המותר בודאי מותר לתבוע אותו כדיניהם שישלם לו המגיע או שיתן לו החמץ בתורת תשלומין על חובו.

שאר פרטי דיני מכירה. אסור לישראל אחר לקנות החמץ מן העכו"ם אחר הפסח ואם קנה צריך להחזיר לבעלים הראשונים ואם שילם לעכו"ם יותר מן הראוי לתת באופן כזה אינו צריך להחזיר לו אלא כשיעור שראוי לתת. לישראל מומר אסור למכור והחמץ אסור לאחר הפסח בהנאה ובדיעבד אם מכר לישראל מומר בדבר מועט מפני שהוא מכירו ויודע בו שיחזיר לו אחר הפסח מאחר שטעה וסבר דמומר דינו כעכו"ם יש להתיר לו במקום הפסד מרובה לאמר למומר שיחליף החמץ עם עכו"ם על חמץ אחר או שימכרנו ויהיו אותם החליפין או הדמים מותרים. אם ישראל מניח חמצו בחדר של חבירו המוכר את חמצו צריך להודיע לישראל המוכר ויעשהו שליח למכור ואם הניח שלא מרעתו אסור לאחר הפסח. מותר לאדם לומר לנכרי הא לך חמץ זה ותתן לי לאחר פסח חמץ אחר.

האם מותר להקנות לעכו"ם החמץ שנשאר בביתו? אין קפידא בעכו"ם גופא אם הוא דר בביתו או לא אלא עיקר הקפידא שיוציא העכו"ם החמץ מבית ישראל אבל עכו"ם גופא אפילו הוא משרת לישראל ודר בביתו לית לן בה (אם לא שהוא קנוי לו לצמיתות דאז לא מהני שימכור לו) ולא הצריכו להוציא מרשותו אלא כדי שיקנה העכו"ם החמץ במשיכה ואם כבר הוציא העכו"ם החמץ וקנהו במשיכה לביתו או לסימטא כדין מותר לו אח"כ להכניס החמץ לביתו של ישראל ודי במחיצה עשרה בלבד. וי"א דכיון דעיקר החמץ יודע העכו"ם שהוא של ישראל ולא יגע בו אע"פ שקנהו מחזי כחמצו של ישראל אם היה בביתו ואפילו אם יחד לו בביתו זוית בפ"ע או שעשה מחיצה עשרה נמי לא מהני [וכ"ז אינו אלא לכתחלה אבל בדיעבד אין לאסור כלל ואפילו לא יחד לו נמי מקום כל שהיה המכירה כדין] ואם יש לו חמץ הרבה וא"א לו להוציאו מביתו ימכור לו גם החדר והוי כמו שמכר לו חוץ לביתו.

היאך מוכרין החדר שמונח בו החמץ להעכו"ם? קנין החדר הוא בכסף עם שטר [ואם ירא לתת לו שטר שמה יעלה בדעתו להחזיק בחמץ ואיכא הפסד מרובה יש לו להתנות עמו שיקנה בכסף בלבד בלי שטר] וצריך למסור לו המפתח מחדר שמונח בו החמץ כדי שיוכל לכנוס בשעה שירצה וליטול את חמצו שנמכר או ניתן לו או שעכ"פ יאמר לו הישראל בכל עת שתוצה תוכל ליקח המפתח מחדרך וליכנס בו ליטול את חמצך ואיסור גמור הוא להניח שום חותם או מסגר על החדר או על החמץ ואם עשה כן מתחלה בשעה שמכר אפילו

הגב' בעצמן... באיזה קנינים מוכרין כהיום את החמץ הנשאר בביתו

כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל

Sponsored By: DollarPhone וזכות הלימוד

לחשיב תלוח להנחות והצטרף דמי חודש דמי ציורים ועמלנות Tel / Fax / Fax on Demand 1 800 466-7593 www.NicholasPhone.org

השליח עירון

התורודע שגיליון זה משמש רק לאלו שכבר למדו ורוצים לחזור עליו בקצרה, אבל לא ללמוד מזה בתחילה. וכ"כ שלא לפסוק מזה הלכה למעשה

למעשה לנהוג שימכור להעכו"ם התנור על שבוע של פסח שיהיה לגמרי ברשותו ויקצוב עמו מקח עבור זה ויטול ממנו הדמים מתחלה קודם פסח.

תנורו של ישראל ואפה בו עכו"ם האם מותר לקבל מעות

ממנו? ישראל שהיה לו תנור ואפו בו אינו יהודי חמץ בפסח אפילו שלא בידיעת הבעלים אפילו מעות וכ"ש ככרות מאותן שאפו בפסח אסור לקבל בשכרו, ואפילו נותן לו המעות קודם פסח או אחר פסח, ואם קבל כבר המעות מותר ליהנות מהם. ואם נתנו לו איזה ככרות מכרות שאפו בתנורו אסור ליהנות מהם אם דרכן לעולם לתת ככרות והוי ליה חמץ של ישראל שעבר עליו הפסח.

באיזה אופן מותר להשכיר תנורו לעכו"ם בפסח? מותר להשכיר

תנורו לנכרי לזמן שאף אם לא יהיה אופה בו הנכרי כלום ג"כ יהיה צריך לפרוע לו ומ"מ לכתחלה צריך לומר לו שיאפה בו מצה דל"כ כיון שידוע שדרכו לאפות בו חמץ הוי כאילו השכיר לו לאפיית חמץ דאסור, ואם יאפה בו חמץ אין זקוק לו. וכן מותר להשכיר לו בית לדור בו אע"ג שמשכירו חמץ דאסור, ואין לאסור אלא דוקא היכי חמץ שרי ואם משכירו בפירוש לשום בו חמץ אסור, ואין לאסור אלא דוקא היכי שהגיע זמן איסורו כגון בפסח או ע"פ אבל קודם אינו אסור אפילו לכתחלה ויש מחמירין בזה אפילו תוך שלשים קודם לפסח.

באיזה אופן מותר לתת לעכו"ם מעות שיקנה עבורו חמץ?

מותר לומר לעבד בפסח הילך דינר זה וקנה ואכול אף שמונותיו עליו אף ע"פ שידוע שיקנה חמץ ואם הוא מושכר אצלו לשנה לא יאכל בביתו משום חשדא, אבל לא יאמר לו הילך דינר זה וקנה לך חמץ מן החנוני ואכול אפילו אם אין מונותיו עליו אבל מותר לומר לו קנה לך חמץ בדינר שלך ואכול, אבל לא יאמר לו צא ואכול ואני פורע ודוקא שא"ל צא ואכול חמץ או עכ"פ שידוע בודאי שיאכל חמץ ויש מחמירין גם בזה אע"כ נשא ונתן ביד אפילו לא נתן לו מעות כלל אסור או שהקדים לו דינר ובה אסור אפילו אינו יודע בודאי שיקנה חמץ, ולדינא עיקר כדעה זו ומ"מ לכתחלה נכון לחוש לסברא הראשונה בעבדו ושפחתו שמונותיהן עליו. והקדים לו דינר לאו דוקא דה"ה אם נתן לו דינר בשעה שנתן החנוני החמץ לעבדו דג"כ אסור ולא אתי בזה למעוטי רק אם פרע לו לאחר זמן, וגם בהקדים לו דינר אינו אסור אע"כ כשאמר לו יהא דינר זה בידך עד שתתן להפועל שלי אבל אם הרשהו להוציאו עכשיו בהוצאה מותר וי"א דאסור בכל גווניו. וכן מותר ג"כ לומר לחנוני תן לפועלי חמץ ואני פורע.

תינוק הצריך לאכול חמץ האיך יאכילנו? תינוק שנחנך לו לאכול

ולשתות חמץ צריך לישא אותו לבית נכרי ויבקש להנכרי שיאכיל חמץ להתינוק [אך יזהר שלא יקחו בידו] ואם אין הנכרי רוצה ליתן לו בחנם יכול להבטיחו שישלם לו אח"כ אבל לא יתן לו מעות קודם או בשעה שנותנו לו לאכול ואם א"א לו לשאתו לחוץ ובע"כ צריך העכו"ם להביא החמץ לביתו של ישראל ולהאכילו שם יש לו לומר להעכו"ם שיקבץ החמץ הנשאר וישאנו לביתו וכשיצטרך לאכול עוד הפעם יחזור ויביאנו ויאכילנו ואם א"א למצא נכרי על כל פעם ופעם יש להקל שישאיר העכו"ם חמץ בביתו כדי שישפיק לתינוק לכמה פעמים ויאמר בפירוש שאינו רוצה לקנות את החמץ [דאל"ה קני ליה רשותו] ויצוה לקטן שיאכיל לתינוק אבל הוא בעצמו אין לו להאכילו ואם יכול להטמין החמץ במקום שמדונח חמצו המכור יטמינו שם וישא התינוק לשם לאכול ואם לא יעשה מחיצה עשרה בפני החמץ ועכ"פ יכפה עליו כלי וכ"ז אם אין התינוק מסוכן לזה דביש סכנה אין צריך לדקדק בכ"ז כדי למהר באכילתו.

האם מותר לקנות חמץ לעכו"ם בפסח? אסור לקנות חמץ לאינו

יהודי בפסח אפילו במעותיו של אינו יהודי ואפילו אינו מושך החמץ מרשות המוכר אלא נותן לו דמים בלבד, ומ"מ אם לא כוון לקנותו לעצמו וגם לא קיבל עליו אחריות כלל יש להקל באכילה ובהנאה לאחר הפסח. וכן אסור לומר לעכו"ם בחוה"מ פסח שיקנה חמץ בשבילו ואפילו לא ימשוך החמץ לתוך ביתו של ישראל ובדיעבד אם קנה ולא משך לרשותו אין לאסור לאחר הפסח. עכו"ם שקונה מעכו"ם תבואה שיש בתוכה קצת חמוצים שרי לישראל להיות סרסור ביניהם. אם היתה בהמת עכו"ם טעונה חמץ מותר לפורקה במקום שיש צער בע"ח כיון דאין הישראל מכויץ שיחזיק לו טובה שרי.

האם מותר להאכיל חמץ לבהמתו ע"י עכו"ם? אסור ליתן בהמתו לאינו יהודי בין בחנם בין בשכר להאכילה בימי הפסח אם הוא יודע שמאכיל אותה פסולת שעורים שהוא חמץ אבל אם אין ידוע שיאכילה חמץ מותר ליתנה לו. ובדיעבד אם אכלה חמץ בפסח אין לאסור בשרה בשביל זה. ואותן שמעמידין בהמתן אצל נכרי זמן רב קודם פסח ושהנכרי יזין אותן משלו ואין מתנין בפירוש על חמץ ובתוך המשך חל פסח מותר אף שנודע לו שמאכילה חמץ.

באיזה אופן מותר למכור הבהמה והחמץ לעכו"ם? אם א"א לו

באופן אחר המנהג למכור הבהמה לנכרי כדן והבהמה תהיה אצל הנכרי בפסח או יקנה לו הבהמה עם הרפת והנכרי יאכילה ולא יהיה לו שום עסק עמהם בפסח ובלבד שלא יאמר לו שיאכילה חמץ וכ"ז ביש לו לנכרי מזונות משלו אבל אם אין לו מזונות והישראל מוכר לו ביחד עם בהמתו גם מזונותיה שהם חמץ יש מחמירין ויעשה באופן זה שימכור המזונות לנכרי אחר ומותר לסרסר לנכרי הקונה בהמותיו שיוכל לקנות מאל"ץ אצל נכרי פלוני. והמנהג שאפילו אם אין מאכילה חמץ גמור ורק שרוצה ליתן לבהמתו תבואה בפסח שמוכרה ג"כ לנכרי עם הרפת והנכרי מאכילה דאם לא ימכרנה יצטרך ליתן לה מעט מעט ובמקום נגוב ויעמוד עליה בשעה שאוכלת לבער המותר כדי שלא תחמיץ מהריר שלה. ולענין חלב של בהמה שאוכלת חמץ אפילו היא של נכרי יש מתירין החלב שחלבו אחר מעל"ע שאכלה חמץ ויש מקילין אפילו בו ביום אם אוכלת שחריט וערבית מדברים המותרים.

חמץ שנמצא בחנות שהבעלים או הפועלים הם יהודים מה

דינו? חנות של ישראל ומלאי של ישראל ופועלים הנכנסים לשם אינם יהודי והיה הסחורה פת ויין וכה"ג חמץ שנמצא שם אחר הפסח אסור בהנאה ודוקא שמצא חיכף אחר הפסח בענין שאין לתלות בהחמץ של עכשיו. חנות של אינו יהודי ומלאי של אינו יהודי ופועלים הנכנסים לשם ישראל חמץ שנמצא שם מותר אפילו באכילה אפילו אם היה התנות סגור כל ימי הפסח. חמץ שנמצא אחר הפסח ולא ידענו אם של עכו"ם הוא או של ישראל הוא י"א דמותר בהנאה ואסור באכילה וי"א דגם באכילה מותר כשאר ספיקא דרבנן ואם באותו מקום רוב ישראל מצויים אסור בהנאה, וכ"ז כשנמצא מיד אחר הפסח או שהפת ישן שא"א לומר שנאפה אחר הפסח אבל אם אפשר לתלות שנפל אחר הפסח מותר אפילו באכילה בכל ענין.

הלוה חמץ קודם הפסח האם צריכין לשלם לו והאם מותר לו

לקבלו? ישראל שלוה ככר מחבירו קודם הפסח אפילו בע"פ סמוך לזמן הביעור צריך לפורעו אחר הפסח ויש בו משום גול אם אינו פורעו. ואפילו אם עבר ישראל הלוה והשהה החמץ עד לאחר פסח ונאסר מ"מ צריך לשלם ואין זה חליפי חמץ. ישראל שהלוה חמץ לעכו"ם לפני הפסח ושילם לו חמץ כיוצא בו לאחר הפסח מותר ואם מחזיר לו אותו חמץ אסור.

המקבל מעכו"ם תשלומין חמץ לכל שבוע מה יעשה בשבוע

של פסח? ישראל שמקבל מאינו יהודי ברבית ככרות בכל שבוע יאמר לו קודם פסח שיתן לו בשבוע של פסח קמה או מעות או שיתן לו ככרות שיאפה אחר הפסח וכיון שהתנה עמו כך אף ע"פ שאחר הפסח נותן לו ככרות חמץ שרי אף אותן שהכין עבורו בפסח, וכ"ז לכתחלה אבל בדיעבד אפילו אם לא התנה כלל נמי שרי לו לקבל הככרות אחר הפסח בשביל שבוע של פסח ואע"ג דיחדם לו לישראל בפסח.

ישראל ועכו"ם שהם שותפים בתנור מה יעשו בפסח? ישראל

ואינו יהודי שיש להם תנור בשותפות ואמר לאינו יהודי קודם הפסח טול אתה של פסח ואני אטול אח"כ ואם לא אמר אסור לקבל אחר פסח עבור חלקו אפילו מעות. ודוקא כשאומר לו ואני אטול אח"כ דמים נגד הככר שנטלת או שאומר לו טול אתה שבוע זו של פסח את התנור בין יהיה בו בין לא יהיה בו ואני אטול שבוע שלפניה או שאח"כ מה שיזדמן לי דזה מותר אבל כשאומר לו טול אתה הככרות מה שיהיה בפסח ואני אטול כסכום זה אחר כך הרי נהנה הוא מחמצו שבפסח ואסור ויש שאוסרין אפילו כשאומר לו ואני אטול אחר כך דמים נגד הככרות שנטלתה ונכון

Sponsored By: DollarPhone **זכות הלימוד** כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהגת המפעל

[מלבד מה שצריך לטבלן] ואם הם כלי חרס צריך שבירה מספק.

לבנים האם דינם ככלי חרס? לבנים הנשרפין בכבשן יש עליהם דין כלי חרס ואם נשפך עליהם דבר ורוחח של חמץ אין לו תקנה אלא בליבון כדינו [ומ"מ הליבון מהני להם אפילו תוך תנורים שלנו] אבל לבנים שנתיבשו רק בחמה יש להם דין כלי אדמה ומהני להם הגעלה ואם נאפה ונצלה עליהם הרי תשמישן ע"י האור וצריכין ליבון.

סכינים היאך מגעילן? סכינים בין גדולים ובין קטנים אף אם נשתמש בהם חמץ בחמין כל השנה מגעילן בכלי ראשון ומותרין ומ"מ מי שאפשר לו מצוה מן המובחר שיקנה חדשים לפסח. וסכינים הבלועים משאר איסורים אף דלכתחלה צריך ללבנם מ"מ כדיעבד אם הגעיל והשתמש בהם בחמין אינו אסור. וסכינים הבלועים מבשר לחלב די בהגעלה אך העולם נהגו איסור בזה והיכא דהגעיל לצורך פסח מותר להחליף מבשר לחלב או איפכא. וכלי ראשון נקרא שהרתיתו בו מים על האש אפילו אינו עתה על האש רק שעודנו רותח ויהיו המים מעלין רתיחה ויהיה ההגעלה ע"י שיתחוב בו הסכין אבל לא שיהיה ע"י שיתן אבן מלוכין על הסכין ויתן עליו רותחין.

חלודה האם היא מפסקת להגעלה? קודם ההגעלה צריך לשופם יפה במשחזות או ברחיים להעביר כל חלודה שבהם קודם הכשרם וכ"ז בחלודה שיש בזה קצת ממשות שכשגוררין אותה משם יש שם כמה עפרורין אבל אם אין בחלודה ממשות כלל רק מראה בלבד אין קפידא, וכן הדין באותן כתמים הנעשים בכלי בדיל שאין מעכבין את ההגעלה, הילכך אם יש בו גומות ואינו יכול לנקותו יפה אין מועיל לו הגעלה לבד וצריך ליבון במקום הגומות שיניח גחלים בוערות על המקום ההוא ובלבון א"צ להעביר החלודה, ויעשה זה קודם הגעלה ואם לא עשה כן מקודם יעשה זה אחר הגעלה.

לאיזה סכינים לא מיהנא הגעלה? סכין שהקתא שלו מחובר במסמרים קטנים אין מועיל לו הגעלה ואצ"ל אם גוף הבית יד נעשה משני חלקים מדובקין ויש ריוח מעט ביניהם להכניס לשם הסכין שע"פ הרוב א"א לנקר שם היטב. וכן לפעמים יש פגם בין להב לקתא וא"א לנקות היטב זה המקום אם לא שיסיר הקתא מהלהב וכן אם יד הסכין דבוקה בבית יד ע"י דבק אין מועיל הגעלה וכן אם הבית יד עשויה מקרן ג"כ אין הגעלה מועלת וצריך ליבון. והגדן של סכינים אין לה תקנה בהגעלה ואסור להכניס בה הסכין בפסח אם לא שיפתח התפירות וינקר היטב ואז אפילו הגעלה א"צ. כלי שפיו צר ויש שם חלודה שא"א להסירה לא מהני לה הגעלה. כל מקום שצריך הגעלה לא מהני לקלפו בכלי אומנות.

כלים שתשמישן ע"י האור צריכים הגעלה או ליבון? כלים שמשתמשים בהם על ידי האור בלי מים כגון שפוד ואסכלא שצולין עליו מוליית"א של חמץ [ואע"פ שאסכלא כשצולין ע"ג טשין אותה באליה או מושחין פניה בשומן אין רטיבות מעט זה מצילה מהיות האש שולט בה לגמרין] צריכים ליבון והליבון הוא עד שיהיו ניצוצות ניתזין מהם או עד שתסור קליפתו העליונה אבל אם ידוע לו שלא צלו עליו חמץ רק שצלו עליו בשר עם מלח שלא נבדק מחמץ בזה די בהגעלה ואפילו לכתחלה. ויש מקילין אם נתלבן כל כך שאם ישימו עליו קש מצד חרץ ישרף הקש מכה הליבון. ונוהגין כסברא ראשונה בכל דבר שדינו בליבון ואפילו כדיעבד יש לאסור אם נשתמשו בו בפסח בעוד שלא ליבנו אותו כ"כ או ע"י הגעלה אכן במקום הפסד מרובה או מניעת שמחת יו"ט והוא אינו ב"י מעת שנשתמשו בו החמץ יש לסמוך כדיעבד רדי במה שהכשירו בהגעלה או בליבון קל, אבל דבר שדינו בהגעלה רק שיש בו סדקים או שמחמירין ללבנו סגי בליבון קל כזה. חצובה צריך ליבון לכתחלה ודי לזה בליבון קל ובדיעבד אף אם נשתמש עליו בלי ליבון כלל ג"כ אין לאסור.

האם מותר להנות מכלי שיש בו בליעת חמץ? אסור להשכיר כלי לאינו יהודי בפסח כדי שיכשל בו חמץ, וכן להשכיר לו חמור להביא עליו חמץ ודוקא שהשכיר בפירושו להביא עליו חמץ אבל אם השכיר סתם לזמן והביא עליו חמץ מותר. והמנהג להחם חמין בכלי חמץ ולרחוץ בהן או לחוף בו הראש וכן שאר צרכי הנאה בכלי חמץ, ודוקא בכלי המיוחד לרחיצה ולכביסה שאין דרך להשתמש בו לאכילה אבל בכלי שדרך לפעמים להשתמש בו לאכילה ושחיה צריך להצניע במקום צנוע ואין להשתמש בו אפילו לרחיצה וכביסה ומ"מ דרך ארעי אין להחמיר גם בזה. ולמכור לנכרי בפסח כלים חמוצים יש מתירים [אם לא שהעכו"ם נותן לו יותר בשביל שהוא בלוע וישנה] ויש אוסרים בזה.

מחזיק ארענדע מה יעשה עם שכו החמץ שהגוים משלמים בפסח? ישראל מחזיק ארענדע משר ויש שם בית שעושין שכו וכל מי שצריך לעשות שכו עושה בבית הג"ל וישראל נוטל השכירות אסור להניח לנכרים לעשות שכו בפסח וימכור הזכות שיש לו במאלץ הו"ו לא"י או ישכיר על איזה שבועות כדי שיהיו ימי הפסח בהבלעה ושרי ואם לא חזר מן השר גוף המאלץ הו"ו רק חזר ממנו שכו המדות די שיצוה להעושים שכו שלא יפרישו המדות בפסח רק יכתבו בפנקסם לו שטחנו בפסח ואחר הפסח יגבה מהם.

כלים של חמץ האם מותר להחזיקם בביתו בפסח? קדירות של חרס שנשתמש בהם חמץ כל השנה וה"ה קערות שתשמישן ע"י עירוי וכלי שני וה"ה שאר כלים שאינם של חרס אם אינו רוצה להגעילן או ללבנן. משפשפן היטב בענין שלא יהא חמץ ניכר בהם ואם לא שפשפן קודם פסח משפשפן תוך הפסח או לאחר פסח, ואפילו נשתמש בהם חמץ תוך הפסח די כדיעבד בשפשופן היטב ומותר להשהותן עד אחר הפסח ויש מפקקים אם בישל בהם בשביעי של פסח בא"י או בח"י של פסח לדידן בחו"ל בעוד שהכלי בן יומו שלא להשתמש בו. ומותר להשהותן לאחר הפסח להשתמש בהם בין במינו בין שלא במינו ומצניען בפסח במקום צנוע שאינו רגיל לילך שם וטוב לסוגרם בחדר ולהצניע המפתח, ויש נוהגין לסדר כלי בדיל של חמץ בתוך הבית בגובה הכותל במקום שאין יד אדם מגעת לשם ואין למחות בידם ומכ"ש באותן שרוב תשמישן בכלי שני או בצונן כגון קנקנים אין לחוש ומ"מ המחמיר בזה תבוא עליו ברכה.

האם מועיל היסק לכ"ח שיוכל להשתמש בהם בפסח? אבל היסק שיסיקם באש אינו מועיל להם ולא לשום כלי חרס שנשתמש בהם חמין אפילו שלא ע"י האור אלא שעירה לתוכה רותחין ויש אוסרים אפילו בכלי שני ולכתחלה יש להחמיר דאין להתיר אף כשידוע שלא נשתמש בו חמץ רק בכלי שני ולכן בכלי מתכות צריך הגעלה ובכלי חרס א"א להשתמש בו בפסח אמנם כדיעבד אם נשתמש בלא הגעלה ובכלי חרס א"א להשתמש בכלי שני יש להקל אף בכלי חרס במקום הפסד מרובה ומניעת שמחת יו"ט אם הוא אינו בן יומו. ואפילו אם ימלאו גחלים לא מהני דלמא חיים עלייהו משא"כ תנורים אפילו של כלי חרס [אפילו אותן שמטלטלין אותן] מועיל היסק אך צריך ליהזר שיסיקנו יפה עד שיתלבן. כל כלי הצריך לבון או הגעלה אסור להשתמש בו אפילו צונן בלא הכשר אפילו הדיחו ושפשף היטב וה"ה בשאר איסורים וע"כ יש להחמיר אפילו בע"פ אחר חצות ודרך עראי מותר להשתמש בו אם הדיחו ושפשף תחלה.

כלים שקנה מן הגוי מה דינו לפסח? כלים חדשים שקונין מהשוק אפילו כלי חרס אין צריך לספק בהם שמה נשתמשו בו וא"צ אלא טבילה בכלי מתכות אבל כאשר נקנים מן הנכרי בביתו ואינו מכיר בהן ודאי שהם חדשים אם הם כלי מתכות צריך מספק להגעילן או ללבנן כפי תשמישן

האם מותר לקנות בחנותי הגוים כלים לפסח במקום שיש אפשרות שכבר קנו אותם גוים וחזרום והביאום להחנות?	הגוי בעצמו לחייב הלוח לנבנות חצרות דמי חזרה דמי בידיים וטבלאות Tel \ Fax \ Fax no Jerusalem 1 800 466-7593 www.MilchusaByzance.org
Sponsored By: DollarPhone זכות הלימוד	כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהגת המפעל

להתוודע עגליון זה משמש רק לאלו שכבר למדו ורוצים לחזור עליו בקצרה, אבל לא ללמוד מזה בתחילה, וכ"כ שלא לפסוק מזה הלכה למעשה

הוציא מצה במרדה חמוצה ונתערבה המצה בין אחרות מה

דינם? אם הוציא מצה חמוצה במרדה של פסח ואח"כ רדו בה מצות אחרות ונאסרו ע"י המרדה ואח"כ נתערבו אלו בהרבה אחרות כשרות כולן אסורות ואפילו אם נתערב בע"פ מ"מ חוזר וניעור תוך הפסח ואסור לאכלם בפסח [נרק בע"פ מותר להאכילן לתינוק] וי"א דכיון שלא נאסר רק מצד בלוע אינו חוזר וניעור בפסח, וכ"ז בחמץ גמור אבל במרדה שהוציאו בה מצה כפולה ונפוחה די לאסור הרחת לכתחלה אבל בדיעבד אינו אוסר ואם א"א למצוא בקל רחת אחרת מותר להוציא לכתחלה בה המצות ואם נסתפקו במרדה אם הוא של חמץ או לא מותרים כל המצות.

שלחנות ותיבות האם צריכין והאם מהני להן הגעלה?

והתיבות שמצניעים בהם אוכלין חמין כל השנה רגילים לערות עליהם ורתחין מכלי ראשון אבל סתם תיבות א"צ הגעלה. וי"א דלא מהני עירוי אלא יכשרים ע"י אבן מלובן וישפוך עליו ורתחין ויגלגל למקום אחר וישפוך עליו כדי שילכו הרתחין בכולו. [נבזה די אפילו אם הרתחין הוא מכלי שנין ואז מותר להניח עליהם אפילו מצה חמה ובדיעבד מותר ע"י עירוי לבד. וי"א שצריך להניח עליהם עוד מפה או ד"א החוצץ שמא נדבק בו עדיין עוד חמץ בעין וכן ראוי לנהוג בחיבות ומגדלים דכמעט א"א לטהרן שלא יאשר מאומה אבל בשלחנות פשוטין אין להחמיר.

חביות שנכבשו בהם שכר מה תקנתם לפסח?

בהם שכר שעורים אפילו היה בהם כמה ימים מותרים בהגעלה או בעירוי ג' ימים ושלשה מעל"ע הללו א"צ להיות רצופין אלא אפילו מפוזרין ואפילו במוסף מהני עירוי, ובשאר איסורים אין להקל ע"י עירוי ג' ימים אם היה כבוש האיסור בכלי היתר מעל"ע. ואפילו בחמין מותר להשתמש בו אחר הגעלה או עירוי ואפילו הוא בן יומו מבליעת השכר וי"א דאינו מותר אלא כשאינו בן יומו. והגעלת החביות יעשה בדרך זה ילבן אבנים וישמם בהם ויערה עליהם רותחים מכלי ראשון ויגלגל החבית שיגיע הגעלה לכל מקום. וצריך להסיר שולי החבית אם הוא של עץ לגרום היטב מבפנים בכל הסדקים וגם שמצוי שמרים שמדובקים בשולי החבית ואם הוא של חרס צריך לפתוח פי החבית כ"כ גדול שיכול להכניס בו ידו ולשפשפו היטב מבפנים בכל הצדדים. אכן יש להחמיר שלא להשתמש כלל בחבית עץ של שכר שמצוי בהן גומות, ואם נשתמש בחבית של שכר ולא פתחו השולים וניקרו היטב אסור אפילו בדיעבד אכן אם פתח א' משוליה וניקר היטב בפנים מהני הגעלה בדיעבד.

בדיעבד שנשתמש בחביות של שכר מה דינו של המשקין?

בדיעבד אם נתנו בהם יין או דבש בלא הגעלה ושהו שם מעל"ע רק שהדיחן היטב תחלה בענין שאין בו חשש של חמץ בעין שהיה הפה של חבית החרס רחב למעלה והכניס ידו לתוכה וניקר היטב בצדדיה ובשוליה שלא נשאר שם שום שמרים ובחבית של עץ כשפתח השולים וניקר היטב מותר לשתות ממנו בפסח. וי"א דיש חילוק בין יין לדבש דביין אפילו החבית בן יומו מבליעת השכר ג"כ מותר בדיעבד דהוי לפגם ובמי דבש לא הוי לפגם א"כ היה הכלי אינו בן יומו מבליעת השכר אבל אם היה בן יומו ושהה המי דבש בתוכו מעל"ע אפילו בדיעבד אסור לשתותו בפסח וי"א דאף במי דבש מותר אפילו בבן יומו. ובכל גווני היתר זה של דיעבד אינו אלא כשעירו היין והדבש מן החבית קודם הפסח ונתנו אותו לתוך כלי פסח אבל אם נשתהא היין והדבש בחבית עד תוך הפסח אסור, ואם נתנו לתוכו דבר חריף כחומץ אפילו לא היה בן יומא אסור. אם הכלי היה מייך שרף אסור בדיעבד אפילו אם אינה בן יומא דעינינו וראות שנותן טעם לשבח הוא ואפילו אם הגעילה אסור מה שנתן לתוכה ואפילו לא היתה בן יומא אכן אם לא נשמע בה ריח של י"ש מהני הגעלה בדיעבד שלא לאסור מה שנתן לתוכה ומ"מ מיד שזוכר צריך לערות היין לכלי אחר.

חבית של מי דבש ושל י"ש מה דינם?

וכ"ז בחבית של שכר או שאר משקה חמץ אבל חבית של מי דבש יש להחיר בהגעלה אע"פ שנתבשל הדבש ביורה שבשלו בו שכר תוך מעל"ע. וכלים שהיו בו י"ש לא מהני להם כלל הגעלה אכן אם בישל אותן היטב במים עם אפר עד שנסתלק הריח לגמרי מותר להגעילו אח"כ ודוקא לכלים שהם פתוחים לגמרי ויכול להכניס ידו לתוכו לנקר היטב ולברוק בכל הסדקים אבל בלא זה לא מהני אפילו אם יבשל באפר כמה פעמים גם בעינין שהכלים יהיו נעשין מחתיכה אחת או שהם של כלי בדיל ושאר מיני מתכות דאם עשויים מנסרים הרבה ככלים שלנו אין להקל להגעילו אפילו אם בשלו באפר כמה פעמים.

כלים שלשין בהם האם צריכין והאם מהני להן הגעלה?

שעורים עליו כל השנה וכן עריבה שלשין בה צריכים הגעלה ואם גדולים הם שאין יכול להכניסן בתוך כלי ילבן אבנים וישמם עליהם ויתן עליהם רותחין ויעביר האבן ע"פ כולם, אבל אם עורכים עליו רק לפרקים די להם ההכשר בעירוי ורתחין, ולא מהני בה קילוף בכלי אומנות וכן כל דבר שצריך הגעלה לא מהני ליה קליפה. והמנהג שלא להשתמש בפסח בעריבות ודפין שלשין עליהם כל השנה אפילו ע"י הגעלה ואם לפרקים מותרין בהגעלה, ואם הוא כלי מתכות דאפשר לנקותו יפה מותר ע"י הגעלה ויש מחמירין גם בזה. ואם לאחר הגעלה משים סדין או מפה להפסיק ביניהם שרי להניח שם אפילו מצות חמות וצוננת מותר אפילו בלא הגעלה ע"י הפסק מפה אבל ללוש עליהם אף שהוא צונן אסור ואפילו אם כבר הגעילם ג"כ אין נכון וי"א שראוי לנהוג שלא להשתמש בכלי לישה ע"י הפסק מפה אפילו בצונן. וכן נוהרין שלא להגעיל לפסח כלים שמחזיקין בהם קמח כל השנה וחביות שהיו מחזיקים בהם משקה העשויה ממי סובין א"כ החזיקו בו מים איזה זמן מתחלה מותר להגעילו ומ"מ צריך לחזור ולנקות היטב קודם הגעלה, ודוקא בכלי שנעשה מחתיכה אחת אבל העשויים מנסרים הרבה לא מהני הגעלה אפילו לאחר ששרה במים כמה ימים.

נפה האם צריך והאם מהני לו והגעלה?

הגעלה וצריך לשפשפם במים יפה יפה לאחר שניקו אותה היטב דאם יבוא עליה מים מקודם אפילו על מקצהה שוב אין לה תקנה להשתמש בה בפסח. ונהגו שלא להשתמש בנפה אף ע"י שפשוף והגעלה וצריך לקנות נפה חדשה ואם אינו מוצא לקנות חדשה מוטב שלא לרקד הקמח כלל אכן אם נמצא גרגרי חטה בקמח אפשר דיש לסמוך אף לכתחלה להקל ע"י שישפשפו אותה היטב מתחלה ואח"כ יגעילנה. ואם א"א לנקותה ויבן לו נפה אזי ישמור שלא יאכל המצות כ"א יכשים ויא' בשלם ולא יתנם ברוטב וכדבר לח. ואם באו מים על נפה אין לה תקנה להשתמש בה בפסח ומ"מ אם ניפו קמח בפסח בנפה שבא עליה מים אחר פסח של שנה שעברה מותר בדיעבד. ובדיעבד אם עבר ונשתמש בה בפסח ע"י שפשוף היטב לחוד יש לסמוך דבשפשוף לחוד סגי.

רי"ב אייז"ן האם צריך והאם מהני לו הגעלה?

הכלי שקורין רי"ב אייז"ן לא מהני ליה הגעלה, ואם גוררין עליו תמכא אפילו בדיעבד יש לאסור אם נשתמשו בו בפסח אפילו אם נשתמשו בו בצונן [וכ"ש חרי"ין שהוא דבר חריף] ואפילו אם ניקרו אותו היטב מתחלה אבל כשנשתמשו בו בע"פ יש בוה חילוקים דאם נשתמשו בו רק מצה בע"פ אף אם נתערב בתוכו פירור חמץ נתבטלו בתוכו בסי' ומותר לאכלו עד הלילה [אבל כשהגיע הלילה חוזר וניעור ואוסר במשהו] ואם פירר עליו חריין בע"פ צריך ס' נגד כל הרי"ב אייז"ן ואם לא כולו אסור.

שקים וסלים וסדינים שמשתמשים להמצות מה תקנתם?

סלים של נצרים שמלאים נקבים ו"א לנקרן שמשתמשין בהן חמץ דינם כנפה אבל שקים ישנים ואפילו בשק חדש ששם בו פ"א קמח חמץ נוהגין בהן היתר ע"י כבוס בחמין ואפר וחביטה וצריך להחיר כל התפירות שבהן קודם הכבוס וגם צריך לגרום שם מתחלה בסכין היטב את החמץ שנמצא שם, והי"ה אם שמו בו פ"א קמחא לפסחא ורוצה לכבסו לתת בו פעם שנית קמח לפסח ג"כ צריך כיבוס והיתר התפירות. הסדין שעושין המצות עליהן צריך להחליפן בין לישה ללישה לאחר שיעור מיל, ואם רוצה ללוש על אותן סדינין עצמן עוד צריך כיבוס גמור כנ"ל ולא מהני הדחה לבד וכ"ש דלא מהני אם רוצה להפוך אותן לצד השני וגם התפירות שבאמצע המפה צריך להחירן, ובדיעבד אם עבר ועשה המצות על הסדין בלא כיבוס כלל אם הוא תוך הפסח אף בדיעבד יש לאסור אך אם הפך הסדין או כיבסו אף שלא החיר התפירות אין להחמיר.

רחת של חמץ מה דינו לכתחלה ובדיעבד?

הרחת י"א שאין מועיל לה הגעלה ואפילו קליפה בכלי אומנות מקודם לא מהני וצריך לקנות חדשה, ואם מחזיק רחת של פסח משנה זו לשנה האחרת מותר וא"צ הגעלה רק שיראה שתהיה נקיה היטב, וכ"ז לכתחלה אבל בדיעבד אם נשתמש ברחת של חמץ מצה אחר הגעלה מותר. ובדיעבד אם הוציא מצה חמה מן התנור ברחת של חמץ אם לא היתה הרחת נקיה אלא היה בה לכלוך חמץ בעין אוסר בתחתוניות המצה כדי נטילה שהוא כרוחב גודל ובמצות דקות נאסר כולו, ואם אפו על ידי מרדה זו עוגות חמץ עם שומן נאסרה המצה כולה [ודוקא תוך הפסח אבל קודם הפסח עד הלילה בטל בסי' אותן מעט הבעין שיש על המרדה] אבל אם הדיחו המרדה מקודם ואין עליה חמץ בעין רק הבלועה בה אין אוסר רק כדי קליפה בין שנשתמש בה מקודם עם שומן או בלא שומן.

מי שקנה נפה חדשה לרקד הקמח לפסח האם צריך למבאז? **תנ"ת** **התורה והמצוה** **השילוח** **1800 466-7593** **www.NicholasJaffe.org** **כל הזכויות שמורות לתמפעל 'הילכתא דיומא'** **ואסור להעתיקם בלי רשות המנהלת המפעל** **Sponsored By: DollarPhone**